

O NEKIM ISKUSTVIMA ARHEOLOŠKOG MUZEJA U ZAGREBU U VEZI
SA SURADNJOM SA ŠKOLAMA I RADNIM ORGANIZACIJAMA

Ante Rendić-Miočević, Arheološki muzej u Zagrebu

U načelu je suvišno isticati zainteresiranost svake kulturne institucije za različite oblike suradnje s publikom. Ustanove u kojima se čuva spomenička baština nisu, dakako, nikakva iznimka, štoviše, kontaktiranje s publikom jedan je od oblika njihovih osnovnih djelatnosti, o čemu ovisi dobrim dijelom uspjeh njihova cjelokupnog rada. Na žalost, malobrojne su ustanove koje se mogu pohvaliti organiziranom djelatnošću na "obradi tržišta" - da se poslužimo rječnikom privrednika - i koje sustavno pristupaju tom pitanju. O tome se, doduše, mnogo raspravlja, predlažu se rješenja i traže "krivci", ali sve obično rezultira zaključcima o obostranoj odgovornosti onih koji su via facti zainteresirani i onih koji bi trebali da prihvaćaju ponudjenu suradnju. Na toj razini nema dovoljno razumijevanja jer, prvo, oskudijevamo kadrovima koji bi se posvetili isključivo propagiranju različitih oblika suradnje, i, drugo, korisnici kulturnih usluga nisu uvijek spremni prihvatiti ponudjenu suradnju, pa je ona obično stihijska, i najčešće ovisi o osobnim vezama, slučajnim susretima i kontaktima s osobama koje mogu realizirati zamišljene akcije. O tim pitanjima treba, međutim, raspravljati načelno i mnogo šire, jer više ili manje pogadjaju sve kulturne ustanove.

Za ovu priliku prikazat ćemo dva uspješna oblika suradnje što ih Arheološki muzej u Zagrebu njeguje s dvjema raznorodnim organizacijama, jer se čini da bi upravo takva suradnja mogla poslužiti kao jedan od putokaza za buduće akcije na širem, u ovom slučaju, i bolje organizi-

ranom planu. Treba ipak napomenuti da zasluga pripada najvećim dijelom, pojedincima, entuzijastima u organizacijama s kojima se ta suradnja ostvaruje, a to potkrepljuje našu ocjenu da se bez obostrane zainteresiranosti nikakav projekt ne bi mogao realizirati.

Kao prvi primjer istakli bismo suradnju s jednom zagrebačkom osnovnom školom; smatramo je obostrano iznimno korisnom jer traje već desetak godina, i u odredjenom je smislu postala tradicionalna. Riječ je o izložbama što ih u prostorijama muzeja jednom godišnje priredjuju učenici Osnovne škole "August Šenoa" iz Zagreba, Selska cesta 95. Na poticaj likovnog pedagoga škole generacije učenika pripremale su na polju svojih slobodnih aktivnosti radove inspirirane izlošcima iz zbirki Arheološkog muzeja, iskazujući, pri tom i maštu i kreativnost svojstvenu svome uzrastu. U više navrata učenici su izlagali tapiserije u višebojnoj i crno-bijeloj tehnici, zatim motive slikane temperom, grafičke linoreze, reljefe na aluminijskoj podlozi, keramičke predmete i dr. Muzej je opet osiguravao izložbenu prostoriju, tiskao plakate i pozivnice i rješavao druge organizacijske probleme. Korist od takvog oblika suradnje višestruka je. Učenici se pobliže upoznaju sa spomeničkim fundusom i djelatnošću pojedinih muzejskih službi, i navikavaju se na posjećivanje muzeja, pa ujedno razvijaju i smisao za poštivanje kulturne baštine.

Za tekuću godinu predvidjena je slična izložba za učenike jedne druge zagrebačke škole: u njoj sada djeluje likovni pedagog s kojim smo organizirali dosadašnju suradnju. I taj primjer pokazuje, na žalost, koliko suradnja ovisi o pojedincima, njihovoj dobroj volji i inicijativi.

Daljnji oblik suradnje, koji takodjer smatramo veoma korisnim i pogodnim, novijeg je datuma. Na osobnu inicijativu animatora zainteresiranog za našu arheološku baštinu muzej je u toku prošle i u ovoj godini priredio tri tematske foto-izložbe u dogovoru s Komisijom za kulturu, informatiku i sport OOSSO ZET-a, OOUR Autobus, Pogon Dubrava. Izložbe su priredjene u neobičnom ambijentu, na panoima u restoranu društvene prehrane, dakle u prostoru koji ne obvezuje promatrača, ali u kojem svakodnevno boravi i gdje se uz mali utrošak vremena mogu vidjeti ili pročitati sadržaji što u drugim uvjetima ne bi mogli privući pažnju. Prvom izložbom prezentirali smo izbor najzanimljivijih izložaka iz muzejskog fundusa s uvodnom legendom kojom smo objasnili razvojni djelokrug rada muzeja, upotpunivši to podacima o najznačajnijim muzejskim izlošcima. Daljnje dvije izložbe priredio je Odjel za numizmatiku opredjelivši se za dvije teme. Na prvoj je prikazan izbor grčkog novca što se čuva u našem muzeju. Treba napomenuti da je to vrhunac zanatskog i umjetničkog dostignuća u kovanju novca; to su djela koja po vrijednosti ne zaostaju za najvišim ostvarenjima grčke i antičke umjetnosti. Na drugoj izložbi prikazali smo atraktivan novac s portretima rimskih careva i članova njihovih obitelji. Sve su izložbe bile otvorene po dva tjedna, s tim što su obje numizmatičke izložbe prikazane i u prostorijama ZET-ove centrale na Trešnjevki. Trenutno pripremamo još jednu izložbu koja će nositi naslov "Arheološki spomenici sa područja Zagreba", a do kraja godine predviđamo još dvije izložbe s temama koje ćemo dogovoriti s organizatorom. Iako je riječ o relativno skromnim foto-izložbama, prema reagiranjima koja su do nas doprla / o tome su tiskani i kraći osvrti u kulturnim rubrikama radničkih novina ZET-a/ imale su dobar prijem. U razgovorima prije pokretanja ove akcije bili smo zaključili da ćemo pokušati obraditi samo one teme koje zahtijevaju

minimalna financijska opterećenja, pa su u obzir došle samo foto-izložbe koje se mogu brzo, jeftino i relativno često obnavljati. Predvidjeli smo, međjutim, i mogućnost izlaganja originalnih predmeta manjih dimenzija u vitrinama, što ih aktivisti omladinske organizacije namjeravaju izraditi za tu svrhu. Uz to su dogovoreni i drugi oblici suradnje koji će obuhvatiti predavanja stručnjaka muzeja o raznim zanimljivim temama, zatim organizirane kolektivne posjete muzeju i sl.

Takvi su oblici suradnje svakako poželjni, ali ih je nažalost malo i ne čine okosnicu našeg rada s publikom. Čini nam se da bi upravo takav rad trebalo organizirati i njegovati i, uz moguće korekcije, osobito na planu kvalitete sadržaja, mogli bismo svratiti pozornost i na našu cjelokupnu baštinu i na naše djelovanje. Praksa je pokazala da se takvi programi mogu realizirati samo angažiranjem i spremnošću svih zainteresiranih strana, a što nažalost nije uvijek lako postići.